

บันทึก

เรื่อง การตีความในหนังสือสัญญาอนุญาตทำทางรถไฟ
แต่กรุงเทพฯ ไปบ้านมหาไชย และทำเงินไปแม่กลอง

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ฎ.๑๘๕๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความในหนังสือสัญญาอนุญาตทำทางรถไฟแต่กรุงเทพฯ ไปบ้านมหาไชยและทำเงินไปแม่กลอง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว เห็นด้วยตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการเจรจาซื้อรถไฟสายแม่กลองทุก ประการ และขอเสนอความเห็นเพิ่มเติมความเห็นนั้นดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ตามสัญญาข้อ ๔๗ ตอนต้น ซึ่งว่าด้วยทางรถไฟโดยเฉพาะนั้น ผู้ให้อนุญาต มีสิทธิที่จะเลือกได้ ๒ ทาง คือยึดเอาทางรถไฟเสีย หรือยกอนุญาตให้แก่คนอื่นโดยมีข้อสัญญา อย่างไรตามแต่ผู้ให้อนุญาตจะเห็นสมควรก็ได้ ทั้งนี้แสดงว่ากรรมสิทธิ์ในทางรถไฟได้โอนมาเป็น ของผู้ให้อนุญาตแล้ว ถ้ากรรมสิทธิ์ในทางรถไฟมิได้โอนมาเป็นของผู้ให้อนุญาต ๆ จะเอาการ อนุญาตซึ่งผู้รับอนุญาตคนแรกได้ทำทางรถไฟขึ้นเสร็จแล้วไปยกให้แก่คนอื่นหาได้ไม่

(๒) สัญญาข้อ ๔๗ ตอนต้นหาได้กล่าวถึงการที่จะต้องซื้อเหมือนดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนหลังอันว่าด้วยที่ดิน ตึก เรือนโรง เครื่องจักร ฯลฯ นั้นไม่ ทั้งนี้ เห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง ขึ้นไว้โดยมีความมุ่งหมายพิเศษ กล่าวคือข้อความในตอนหลังได้แนะนำไว้ว่าจะต้องมีการกำหนด ราคา (สำหรับที่ดิน ตึก เรือนโรง เครื่องจักร ฯลฯ) ถ้าสัญญาข้อ ๔๗ ตอนต้นประสงค์จะให้มีการ ซื้อ ก็มองไม่เห็นเหตุว่า ทำไมจึงไม่มีข้อความแนะนำจะต้องมีการกำหนดราคาไว้บ้าง

(๓) ที่กล่าวข้างบนนี้เป็นการตรงกับความมุ่งหมายแห่งสัญญาข้อ ๑ ซึ่งกล่าวถึง สิทธิอันแตกต่างกัน ๒ ประการ คือสิทธิที่จะทำทางรถไฟกับสิทธิที่จะใช้ทางรถไฟนั้น ตามธรรมดา สิทธิในประการแรกกับสิทธิในประการหลัง ก็มีหลักเกณฑ์แตกต่างกันอยู่แล้ว

(ลงชื่อ) เตือน บุนนาค

(นายเตือน บุนนาค)

เลขาธิการฯ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๕

บันทึก

เรื่อง บริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด เสนอขายทรัพย์สินสมบัติของบริษัท

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๔๘๓ ลงมติในเรื่องบริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด ขอต้ออายุหนังสือสัญญาอนุญาตทำทางรถไฟแต่กรุงเทพฯ - บ้านมหาไชย และขอต้ออายุหนังสือสัญญาอนุญาตทำทางรถไฟแต่ท่าจีนไปแม่กลอง เพื่อให้หนังสือสัญญาอนุญาตทั้ง ๒ ฉบับ หมดอายุลงในวันเดียวกันนั้น ว่า ไม่ต้ออายุสัมปทานให้แก่บริษัทรถไฟสายแม่กลอง จำกัด ส่วนการที่รัฐบาลจะรับซื้อทรัพย์สินสมบัติของบริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด ในเมื่อหมดอายุหนังสือสัญญาแล้วหรือไม่ประการใดนั้น รอให้ฝ่ายบริษัทเป็นผู้เสนอขึ้นมา ก่อน

บัดนี้ กระทรวงเศรษฐกิจรายงานว่า โดยเหตุที่ทางรถไฟตอนกรุงเทพฯ - มหาไชย จะครบกำหนดอายุสัญญาอนุญาตในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ศกนี้ และโดยที่การเดินทางแต่เฉพาะตอนท่าจีน - แม่กลอง (ซึ่งยังคงมีอายุอีกประมาณ ๔ ปี) ต่อก็จะไม่ได้อายุ บริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด จึงได้เสนอขายทรัพย์สินสมบัติตามรายการละเอียดในบัญชีทุน (Specification of cost of Railway) ของทางรถไฟตอนกรุงเทพฯ - มหาไชย เป็นเงิน ๕๒๓,๗๕๘.๙๓ บาท และตอนท่าจีน - แม่กลอง ๓๘๒,๔๔๑.๗๓ บาท กับทรัพย์สินอย่างอื่น ๆ เช่นที่ดินพัสดุและเครื่อง ละเอียด โรงงาน เรือยนต์ ฯลฯ อีก ๑๒๖,๑๕๔.๕๐ บาท รวมราคาทรัพย์สินสมบัติที่จะขายทั้งสิ้นเป็นเงิน ๑,๐๓๒,๓๕๔.๐๖ บาท ทั้งนี้ได้รวมการลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ (investments) และเงินสดของบริษัทด้วย

กรมรถไฟได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาว่า สมควรจะได้รับซื้อรถไฟสายแม่กลองทั้งสองตอนนี้ ตามที่บริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด เสนอขายไว้หรือไม่ และถ้าเห็นสมควรจะรับซื้อแล้ว ควรจะเป็นในราคาเท่าใด

คณะกรรมการมีความเห็นว่า สมควรจะได้รับซื้อรถไฟสายแม่กลองแต่ส่วนราคานั้น คณะกรรมการประเมินให้เพียง ๔๐๑,๑๘๗ บาท โดยมีเงื่อนไขว่าเฉพาะรายการ การจัดหาที่ดินที่ได้รับอนุญาตทำทางรถไฟ (Land expropriated) ซึ่งบริษัทเสนอขายราคา ๘๐,๘๖๗.๗๑ บาท และรายการ การซื้อที่ดิน (Land Purchased) ราคา ๘,๐๐๐ บาทนั้น ควรจะรับซื้อตามราคา ที่เสนอขายได้ ถ้าบริษัทสามารถแสดงหลักฐานเช่น โฉนด ตราจอง ฯลฯ ได้ว่าเคยมีการซื้อขายกัน ด้วยราคานั้น ๆ จริง ทั้งนี้เพื่อตัดข้อยุ่งยากในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ภายหลัง ฉะนั้นกระทรวงเศรษฐกิจจึงรายงานมาเพื่อขอคณะรัฐมนตรีได้โปรดพิจารณา ถ้าเห็นสมควรจะพิจารณาซื้อต่อไปแล้ว ก็ขอได้โปรดตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการเจรจาซื้อขายกับบริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด ต่อไป และได้เสนอรายงานความเห็นของคณะกรรมการซึ่งกรมรถไฟตั้งขึ้น และบัญชีแสดงรายการละเอียดของทรัพย์สินตามที่บริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด เสนอขาย และราคา ที่คณะกรรมการประเมิน เสนอมา ดังได้แนบมากับบันทึกนี้

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอเสนอ หากคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะพิจารณาซื้อทรัพย์สินสมบัติของบริษัทรถไฟแม่กลอง จำกัด ตามที่กระทรวงเศรษฐกิจรายงานมา

ดังกล่าวข้างต้น และจะโปรดให้ตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการเจรจาซื้อขายกับบริษัทไฟแม่กลอง
จำกัด ต่อไป กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็จักได้ดำเนินการต่อไป